කොවිඩ්-19 වසංගතය හමුවේ වැටුණු ආර්ථිකය

මුළු ලෝකයම වෙලාගත් කොවිඩ් - 19 වසංගතය තවදුරටත් ඉදිරියට ඇදෙමින් තිබේ. එහෙත් අපේ රටේ මේ වසංගත තත්ත්වය මේ වන විට සාර්ථකව පාලනය කර ගැනීමට සමත්ව තිබේ. තවමත් රෝගීන් වාර්තා වෙමින් තිබුණත් සමාජ පැතිරීමක් නොමැති තත්ත්වයට දැන් පත්ව තිබේ. චීනයේ වුහාන් පළාතෙන් ප්‍රථම වරට කොවිඩ් - 19 වසංගතය අනාවරණය වූයේ 2019 වසරේ අගදීය. ඉන් පසු මේ වෛරසය ලොව පුරා වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වන්නට පටන් ගත්තේය. ලෝක සෞඛ්‍ය සංවිධානය විසින් මෙය වසංගත තත්ත්වයක් ලෙසට ප්‍රකාශයට පත් කළේ 2020 මාර්තු මැද භාගයේදීය. පසුව රටවල් රැසක වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වූ මේ වෛරසය ලෝකයේ සෑම රටකම ජනයාට හා ආර්ථිකයන්ට පෙර නොවූ විරූ දැඩි බලපෑම් ඇති කර තිබේ. 2020 අගෝස්තු 20 දින වන විට ලොව පුරා 22,325,761 දෙනකුට මෙම වෛරසය ආසාදනය විය. එසේම එදින වන විට 786,258 දෙනෙක් මියගියේය. මේ වෛරසය ව්‍යාප්ත වීම පාලනය කර ගැනීම සඳහා සෑම රටක්ම විවිධ මට්ටම්වලින් රට වසා තැබීමේ ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කර ඇත. ශ්‍රී ලංකාවේ දීර්ඝ කාලයක් පොලිස් ඇඳිරිනීතිය ක්‍රියාත්මක කළේය. මෙසේ හැම රටකම සිදුවූ සහ සිදුවෙමින් පවතින "ලෝක සමාජ - ආර්ථික අක්‍රියතාව" (Great lockdown) නිසා ඇති විය හැකි ආර්ථික ප්‍රතිවිපාක 2007- 08 ගෝලීය මූල්‍ය අර්බුදය ඉක්මවා යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. විවිධ අවිනිශ්චිතතාවන් මධ්‍යයේ ලොව පුරා ප්‍රතිපත්ති සම්පාදකයන් මෙම අර්බුදකාරී තත්ත්වයට මුහුණ දීමට ප්‍රයත්න දරමින් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන ඇත. ශ්‍රී ලංකාව කොවිඩ් - 19 වෛරසයේ ව්‍යාප්තිය පාලනය කිරීම සඳහා මුල සිට අනුගමනය කළ ක්‍රියාමාර්ගවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සැලකිය යුතු සාර්ථකත්වයක් ලබා ගත්තේය. එහෙත් රට වසා තැබීමේ එම ක්‍රියාමාර්ගයන් තුළින් දේශීය ආර්ථික කටයුතුවලට ඇතිවන පසුබෑම සහ ගෝලීය ආර්ථිකයේ මන්දගාමී වීම තුළින් ඇති විය හැකි බලපෑම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයට මේ වසරේ (2020) දී ඉතා දැඩි බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත. දැනටමත් මේ වසරේ පළමු කාර්තුවේ සියයට 1.6 ක ආර්ථික සංකෝචනයක් වාර්තා කර තිබේ. දෙවන කාර්තුව ඊටත් වඩා බෙහෙවින් වැඩි අගයකින් ආර්ථිකය සංකෝචනය වනු ඇත. මෙසේ මේ වසරේ පළමු මාස හයේ ඍණ ආර්ථික වර්ධනයක් වාර්තා කළත් එම ආර්ථික සංකෝචනය දෙවන මාස හයේ දී වේගයෙන් යථා තත්ත්වයට පත්වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

කොවිඩ් - 19 වසංගතය නිසා ලෝකයේ සෑම රටකම ආර්ථිකයන්ට අඩු වැඩි වශයෙන් බලවත් ආර්ථික විපාකයන්ට මුහුණ දීමට සිදුව ඇත. ප්‍රධාන වශයෙන්ම ලෝක ආර්ථික පසුබෑම හරහා මෙන්ම දේශීය ආර්ථික කටයුතු අඩපණ වීම හරහා එම අහිතකර ආර්ථික බලපෑම්වලට සෑම රටකම ආර්ථිකයේ විවිධ අංශයන්ට මුහුණ දීමට සිදුව තිබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ අපගේ තත්ත්වයත් එසේමය. වෙනත් ඇතැම් රටවලට වඩා කලින් අපට මේ වසංගතයෙන් මිදීමේ අවස්ථාව උදාවිය හැකි නමුත් අපට ද මේ වසංගතය සමග මෙන්ම මේ වසංගතයෙන් පසුව ද සැලකිය යුතු කාලයක් එහි අහිතකර ආර්ථික බලපෑම්වලට මුහුණ දීමට සිදුව වනු ඇත. එම බලපෑම් විවිධ පැතිකඩ ඔස්සේ අපට සාකච්ඡා කළ හැකිය. ඊට ප්‍රථම අප මේ වසංගතයට මුහුණ දෙන විට අපේ රටේ පැවතියේ කවර ආර්ථිකයක් ද යන්නත් හඳුනා ගැනීම වැදගත්ය.

ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා 2019 නොවැම්බර් 08 වැනිදා පැවැති ජනාධිපතිවරණයෙන් ජය ගැනීමට පෙර පැවතියේ රනිල් මෛත්‍රී යහපාලන රජයයි. එම රජය බලයට පත්වූයේ 2015 ජනවාරි 08 වැනිදාය. ඊට පෙර පැවතියේ මහින්ද රාජපක්ෂ රජයයි. 2009 වසරේ යුද ජයග්‍රහණයෙන් පසු ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය කිසියම් වේගවත් ආර්ථික වර්ධන මාවතකට අවතීර්ණ වී තිබුණි. එවකට ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල පවසා තිබූ පරිදි 2014 දී ශ්‍රී ලංකාව ආසියාවේ වේගයෙන්ම සංවර්ධනය වෙමින් පැවති රටක් විය. මහින්ද රාජපක්ෂ රජය බලයට පත්වූ 2005 වසරෙන් පසු 2006 - 2009 යුද සමයේ දී ශ්‍රී ලංකාව සියයට 6 ක සාමාන්‍ය ආර්ථික වර්ධන වේගයක් වාර්තා කර තිබූ අතර යුද්ධයෙන් පසු එනම් වර්ෂ 2010 -2014 අතර කාලයේ දී අප රට සියයට 7.4 ක සාමාන්‍ය ආර්ථික වර්ධන වේගයක් ද වාර්තා කරන ලදී. එහෙත් 2015 ජනවාරි 08 දින පැවැති ජනාධිපතිවරණයෙන් පසු බලයට පත් වූ යහපාලන රජය යටතේ 2015 වසරේදී ආර්ථික වර්ධන වේගය සියයට 5 ක් දක්වා පහත වැටුණි. ඉන්පසු සෑම වසරක් පාසාම ක්‍රමානුකූලව ආර්ථික වර්ධනය අඩුවී වළක්වාගත හැකිව තිබූ පාස්කු ඉරිදා ත්‍රස්ත ප්‍රහාරය සිදුවූ 2019 වර්ෂය වන විට ආර්ථික වර්ධන වේගය සියයට 2.3 ක් දක්වා තවත් අඩු විය. මේ පාස්කු ඉරිදා බෝම්බ ප්‍රහාරය නිසා ලංකාවේ ආර්ථික බිඳවැටීම තවත් උත්සන්න විය. මේ නිසා 2019 නොවැම්බර් 16 වැනිදා . ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂට ලැබුණේ හොඳටම බිඳවැටුණු පාස්කු ප්‍රහාරයෙන් තවත් ඇදවැටුණු ආර්ථිකයකි. ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත වූ කොවිඩ් - 19 වසංගතයට අපට මුහුණ දීමට සිදුවූයේ එවන් තත්ත්වයක් යටතේය. මේ තත්ත්වය හමුවේ 2020 වසරේ ආර්ථික වර්ධනය බොහෝ අඩු අගයක් හෝ ඇතැම් විට සංකෝචනය වනු ඇත. මේ නිසා මහ බැංකුව 2020 අප්‍රේල් මාසයේ සිය වාර්ෂික වාර්තාවෙන් පුරෝකථනය කළ 2020 වර්ෂයේ ආර්ථික වර්ධනය සියයට 1.5 කට දැන් අපට ගමන් කළ නොහැකිය. එනම් කොවිඩ් - 19 වසංගතයෙන් අපේ ආර්ථිකයට සිදුව ඇති බලපෑම් අනුව අපට ඊට වඩා බොහෝ අඩු ආර්ථික වර්ධනයක් හෝ යම් සංකෝචනයක් 2020 සමස්ත වර්ෂය සඳහා ලැබෙනු ඇත. එය තීරණය වනු ඇත්තේ 2020 වර්ෂයේ දෙවන මාස හයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය මතය.

පසුගිය වර්ෂ කිහිපයේ (2015 - 2019) ආර්ථික වර්ධන අගයන් මෙසේය.

	ආර්ථික වර්ධනය
වර්ෂය	ආර්ථික වර්ධනය
2015	5.0%
2016	4.5%
2017	3.6%
2018	3.3%
2019	2.3%
2020	-1.6% පළමු කාර්තුව

කොවිඩ් - 19 වසංගතය නිසා 1930 ගණන්වල ඇති වූ මහා ආර්ථික අවපාතයටත් වඩා ආර්ථික අවපාතයක් ඇති වනු ඇති බවට දැනටමත් පුරෝකථනය කර ඇත. එවන් තත්ත්වයක් යටතේ සියලුම රටවලට අහිතකර ආර්ථික බලපෑම් ඇති වීම අනිවාර්ය කරුණකි. මේ නිසාම එම රටවලට විශාල විරැකියා තත්ත්වයකට ද පාත්‍රවීමට සිදුවිය හැකිය. ඇතැම් ව්‍යාපාර පෙර පරිදි එලෙසම පවත්වාගෙන යෑමට නොහැකි වීමට ද පුළුවන. විදේශවල රැකියා කළ බොහෝ දෙනෙක්ට රැකියා ද අහිමිව ගොස් ඇත. මේ නිසා ඉදිරියේ දී ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට ඉසුරු සොයා විදේශගත වීමට ඇති අවස්ථාවන්ද බෙහෙවින් සීමා වනු ඇත. එසේම අප රටට විදේශ සංචාරක පැමිණීම ද බෙහෙවින් සීමාවනු ඇත. විදේශ වෙළෙඳාම ද බෙහෙවින් සීමාවන පසුබිමක් තුළ කොවිඩ් -19 නිසා අපට හැකි වනුයේ හැකිතාක් දුරට අපේ දේශීය ආර්ථිකය පණගන්වා ගැනීමටය. එය කිරීමට සිදුවනුයේ ද කොවිඩ් 19 වසංගතයෙන් පසුව නොව එම වසංගතයට මුහුණ දෙන අතරමය. එනම් කොවිඩ් 19 සමගම අපට ශ්‍රී ලංකාව ගොඩනැගීම ආරම්භ කිරීමට සිදුවේ. මේ වසංගතය ලෝකයේ කෙතරම් කාලයක් පවතිනු ඇතිද යන්න අප හරියටම දන්නේ නැත. ලෝකයේ සෞඛ්‍ය විශේෂඥයන් මේ ගැන විවිධ මත පළකර ඇත. මේ මත අනුව පැහැදිලි වන්නේ මේ වෛරසයත් සමග අපට මෙන්ම ලෝක ජනයාට ද කිසියම් කාලයක් ජීවත්වීමට සිදුවනු ඇති බවය. ලෝකයේ විවිධ රටවල ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග අනුව ඒ ඒ රටවලට එම කාලය අඩු වැඩි වීමට පුළුවන. මේ සිදුවී ඇති විපතෙන් ගොඩ ඒමට රටේ සෑම පාර්ශ්වයක්ම එකාවන්ව කටයුතු කළ යුතුව තිබේ. මෙය රජයට පමණ ජනයාට ද නිකන් සිටීමට පුළුවන් කමක් නැත. එසේම රජයේ සෑම පාර්ශ්වයක්ම මේ වසංගතය පාලනය කර රට පණගැන්වීමේ මෙහෙයුමට හැකිතාක් උපරිම දායකත්වය ලබාදිය යුතුව තිබේ. මෙසේ රජයත්, ජනයාත් එසේම අනෙකුත් සෑම පාර්ශ්වයක්ම රට නැවත පණ ගැන්වීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්ට එක්විය යුතු අතර ඉන් කිසිවකුට කර ඇරීමට ඉඩ දිය යුතු නොවේ. එසේ නැතිනම් මේ වසංගතය නිසා අපට මුහුණදීමට සිදුවන ආර්ථික විපත අවම කර ගැනීමට අපහසු වනු ඇත. එහි විපාක සමස්ත ජනයාට අඩු වැඩි වශයෙන් විඳීමට සිදුවනු ඇත. ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂගේ නායකත්වයෙන් යුත් මේ නව රජය පත්වී කෙටි කාලයකින්ම

ශ්‍යාම් නුවන් ගනේවත්ත

කොරෝනා වසංගත තත්ත්වයට මුහුණ දීමට සිදුවිය. මේ නිසා ගහෙන් වැටුණු තත්ත්වයට පත්ව සිටි ආර්ථිකයට තවත් බලවත් විපතකට මුහුණ දීමට සිදුවිය. මේ නිසා අපගේ ආර්ථික යුද්ධය ජයගැනීම තවත් දුෂ්කර තත්ත්වයට පත්ව ආර්ථිකය පණගන්වා ගැනීමේ අභියෝගයට මුහුණ දීමට සිදුව තිබේ. එහෙත් පසුගිය පාර්ලිමේන්තු මැතිවරණයෙන් තුනෙන් දෙකේ ජයක් ලබා ප්‍රබල ස්ථාවර රජයක් පත්ව ඇති නිසා මේ සියලු අභියෝග ජය ගැනීමේ ශක්තිය නව රජයට ඇතැයි අපි සිතමු. 2009 වසරේ යුද ජයග්‍රහණයෙන් පසුව අප කතා කළේ ආර්ථික යුද්ධය ජය ගැනීම ගැනය. එහෙත් මේ කොවිඩ් 19 වසංගතය හමුවේ අපට කතා කිරීමට සිදුව ඇත්තේ අකර්මන්‍ය තත්ත්වයට පත් වූ රට යළි පණ ගැන්වීම (resatart the country) ගැනය. දැන් අලුතින් පත්ව සිටින රජයේ සියලු අමාත්‍යවරු ද නව අමාත්‍යාංශයට පැවරී ඇති විෂය පථය අනුව කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක වී ඒ ඒ අංශ වලින් ආර්ථිකයට දිය යුතු දායකත්වය උපරිම කිරීමට හැකි සෑම මෙහෙයුමක් ගත යුතු වේ. ඒ මත වසරේ දෙවන මාස හයේ ආර්ථික ක්‍රියාකාරීත්වය වේගයෙන් ගොඩනගාගත හොත් මේ වසරේ (2020) ආර්ථික සංකෝචනයක් ඇති වීම ද වළක්වාගත හැකිය.